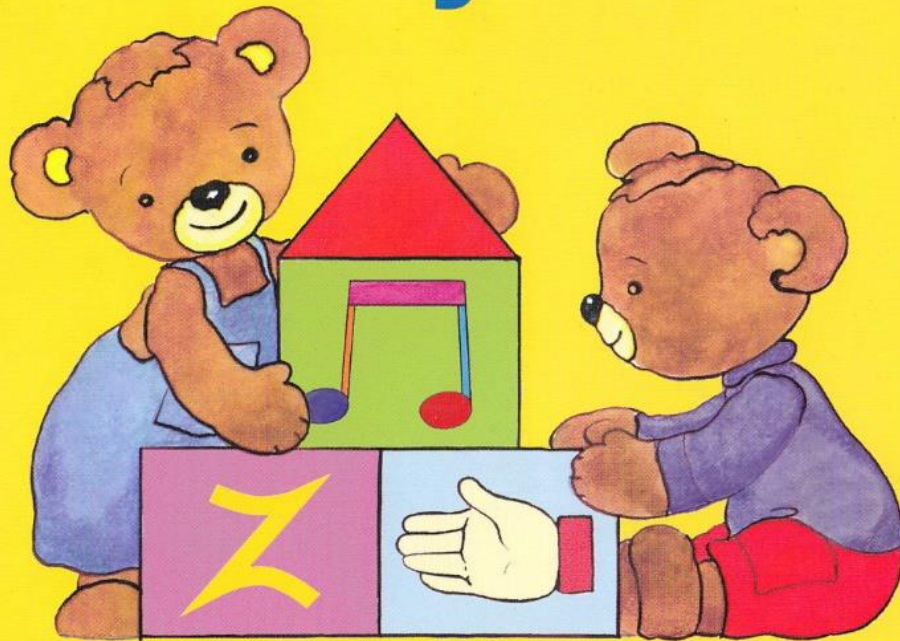

HOGYAN KÉSZÍTÜNK ÓRATERVET
(CÉLOK, FELADATOK)?

KODÁLY-KONCEPCIÓ ÉS EGYÉB ZENEI
IRÁNYZATOK

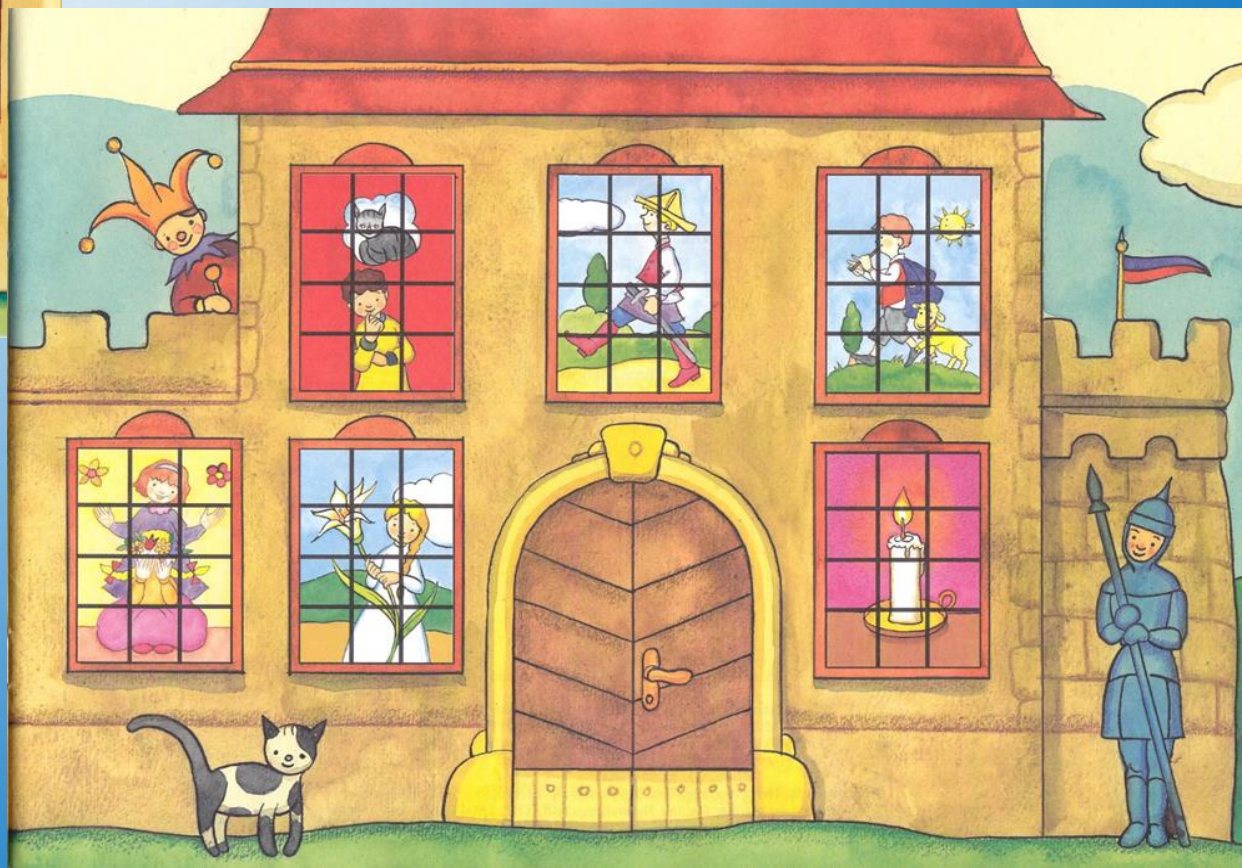
KISMARTONY KATALIN

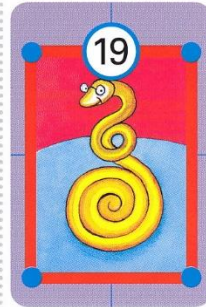
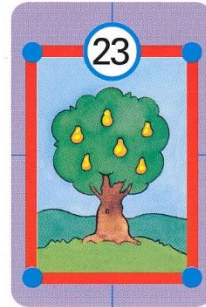
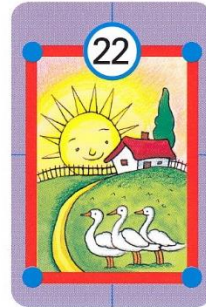
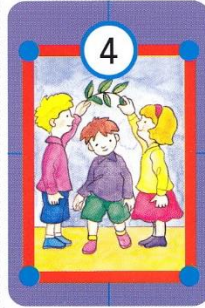
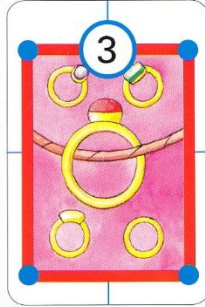
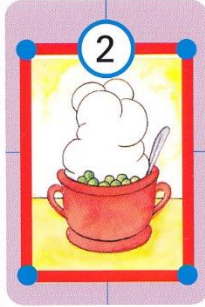
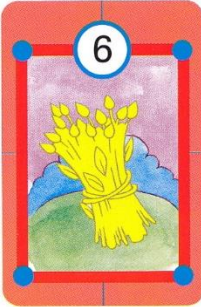
zene-játék 1.

Bánki Vera – Kismartony Katalin

Nemzeti Tankönyvkiadó

11x11

inkább 11! (Bánki-Kismartony, 1999, 2004: Zene-játék 1.)

Rejtvény

Minőségi munka

Zenehallgatás

Ritmus

Dallam

Játék

Olvasás-írás-rögtönzés

Memorizálás

Daltanulás

Mozgás

Dalcsokor

Dalcsokor

Rejtvény

Minőségi munka (szép éneklés)

Zenehallgatás

Ritmus

Dallam

Játék

Olvasás-írás-rögtönzés

Memorizálás

Daltanulás

Mozgás

Tanuljuk meg a titkot, aki sok dalt tud, sokszor énekel önfeledten, magának, gyerekeinek, azt személyes kapcsolat fűzi a zenéhez! Mindenkinek kell tervezni, rendszerezni, fölkészülni az órákra, mert fontos a *mit* is, de legalább olyan jelentős a *hogyan*. Mondjuk ki a bűvös szót: változatosan. Az a tudat, hogy, minden negyedik percben új tevékenység vár ránk felszabadít, jó tempót, lendületet ad óránknak.

Tizenegy mozzanatot nevezünk meg. Képzeljünk el egy táblázatot, melyben a sorrendet minden variációjában föltérképezzük! Ez a végtelennél kevesebb, a kombinatorika szabálya szerint: 39 916 800! Ez a nyugdíjig is elegendő! A sorrend szabad. Mégis egy óra akkor szép, ha valami láthatatlan szál a részeket mint gyöngysort, egésszé fűzi! Logika, rend, arányosság, mind a javunkat szolgálja. A 11 mozzanat a következő:

1. Rejtvények
2. Minőségi munka, a szép éneklésre törekvés (beéneklés, légzőgyakorlatok, egy-egy dal vagy csak részletének tisztítása, formálása...)
3. Zenehallgatás
4. Ritmus (késztségfejlesztés)
5. Dallam (késztségfejlesztés)
6. Játék (dalos játék, körjáték, játék a jól tudott énekekkel)
7. Olvasás-írás-rögtönzés
8. Memorizálás
9. Daltanulás
10. Mozgás–sose feledkezzünk meg erről, bármely dalt eljátszhatjuk, vagy a zenehallgatáshoz is visszakanyarodhatunk.
11. Dalcsozor – öt-hat dal jóleső éneklése folyamatosan, feladatok nélkül.

Íme egy példa, a TŰKÖR. Bevalljuk, mi is örültünk, amikor kitaláltuk!

1. Rejtvény	T	akenoko	
	S	Ü	ti-süti
Kakuk	K		
Csön-cs	Ö	n	
nem kap	R	étest	

Megoldása: a *Sárga csikó* „a tükörbe biggyeszkedik”

2. **Dalcsozor:** A rejtvény elemeiből játszunk, énekeljük el a dalokat!
3. **Szép éneklés, beéneklés** alliteráló szöveggel: Tajtékos tenger a tükörben tündöklük.
4. **Zenehallgatás:** Bartók: Mikrokozmosz I. 12. Tükröződés
5. **Ritmus:** Szóaltassuk meg a ritmuskártyákat, és keressük meg azok tükörképét!
6. **Dallam:** Fordítsuk meg a dallamfóliákat, és így énekeljük el!

7. **Játék:** *Takenoko* Párban játsszák ugyanazzal a mozgással.

8. **Olvasás-írás-rögtönzés:** Valaki a tábláról vagy a ritmuslabdáról olvassa, a többiek a **tükörfordítását** tapsolják.

9. **Memorizálás:** Ki tudja visszaidézni a dallamfóliáról énekelteket?

10. **Daltanulás:** *Csiga-biga gyere ki* (tükördallam: d-r-m-s-m-r-d) kézjelről, csigavonalról a könyv 42. oldaláról.

11. **Mozgás:** Szerepjátékkal foglalhatjuk keretbe az órát azzal, hogy visszatérünk a *Sárga csikó*hoz. A párválasztót táncal fejezzük be!

SZÁMOK legyen a másik példa.

1–2. **Rejtvény a Dalcsozorban:** Írjátok fel, és adjátok össze a dalokban szereplő számokat!

◆ *Egy boszorka van*

◆ *Hatan vannak a mi ludaink*

◆ *Megfogtam egy szúnyogot*

3. **Minőségi munka, szép éneklés:** Énekeljük el a *Megfogtam egy szúnyogot* dalt: rövid, szaggatott (staccato) módon, aztán ellenkezőképpen, hosszan, kötött (legato) hangokkal!

4. **Zenehallgatás:** *Egy boszorka van* Bartók: Gyermeknek III. 6. Körtánc

5. **Ritmus:** Ki-ki a saját telefonszámát mondja el úgy, hogy minden számot 1-től sorol, például kopogással, a kijelölt számig, akkor nagyot dobbant a lábával.

6. **Dallam:** A kínaiak számokkal is írnak kottát! Mutathatjuk az ujjunkon, vagy kijárhatjuk az ugróiskolán, amit pillanatok alatt krétával a padlóra rajzolhatunk.

7. **Játék:**

◆ *Este van már nyolc óra*

◆ *Hatan vannak a mi ludaink*

◆ *Megfogtam egy szúnyogot*

8. **Olvasás-írás-rögtönzés:** *Ecc, pecc kimehetsz*

A kiszámolót énekelhetjük, mondhatjuk különböző karakterekkel.

9. **Memorizálás:** Ki emlékszik a korábban játszott telefonszámra?

10. **Daltanulás:** *Hej, haj, meggy* (50. o.)

11. **Mozgás:** Tánc – egyszerű lépésekkel, tapsal.

00171

valamit.

Egy reggel a kisbíró kiállt a főtérrre, és összedoboltatta a népet. Azaz csak doboltatta volna, ha dobja nem lett volna néma. Így azonban katonákat és futárokat küldtek mindenfelé. Mikor mindenki a főtéren volt, a kisbíró széthajtotta a királyi pecséttel ellátott tekercest, és elkezdte a beszédet:

– Közhírré tétetik! Fenséges király urunk kérréssel fordul a birodalom apraja-nagyjához.

ügyesen kiszabadítsák. Hősökké válva újra hazahozzák nekünk a zenét. Aki hallotta, adja tovább, és aki cselekedni mer, az cselekedjék!

A Kisbíró méltóságteljesen felnézett a tekercestől, majd összetekerte, és várt...

Forrásjegyzék

- Ádám–Kodály, Énekes könyv 1. 2. oszt. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1995.
- Bárdos Lajos, 70 kánon, Zeneműkiadó, Bp., 1970.
- Borsai Ilona, Hajdú Gyula, Igaz Mária, Magyar népi gyermekjátékok, Tankönyvkiadó, 1977.
- Borsai Ilona, Cinege, cinege kismadár, RTV-Minerva, Bp., 1985.
- Dobszay László, A hangok világa, Zeneműkiadó, Bp., 1966.
- Falvay Károly, Ritmikus mozgás-énekes játék, OPI, Bp., 1994.
- Forrai Katalin, Ének az óvodában, Edition Musica, Bp., 1993.
- Kerényi György, Kétágú síp, Zeneműkiadó, Bp.
- Kiss Áron, Magyar gyermekjáték-gyűjtemény, Könyvterjesztő Vállalat, 1984.
- Kis Jenőné (Kenesei Éva), Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában, Tárogató Kiadó, Bp., 1994.
- Kodály–Vargyas, A magyar népzene. Zeneműkiadó, Bp., 1981.
- Lantosné–Lukinné, Ének-zene 1. 2. oszt. Tankönyvkiadó, Bp., 1992.
- Lázár Katalin, Népi játékok, Planétás Kiadó, Bp., 1997.
- Sáry László, Kreatív zenei gyakorlatok, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1999.
- Sebestyén András, Távoli tájak dalai, (ford.: Nádasy Katalin) Múzsák Közművelődési Kiadó
- Szabó Helga, Első énekeskönyvem, Tankönyvkiadó, Bp., 1981.
- Szabó Helga, Énekeskönyv, 2. oszt. Tankönyvkiadó, Bp., 1981.
- Szőnyi Erzsébet, Biciniumok, Zeneműkiadó, Bp., 1974.
- Tözsör Béla, Zenehallgatás az óvodában, Zeneműkiadó, 1982.
- Bazsarózsa, Közreadja: Csenki Imre és Pásztai Miklós, Zeneműkiadó, Bp., 1972.
- Európai gyermekdalok, Válogatta és közreadja: Forrai Katalin, Zeneműkiadó, 1966.
- GyerekJátékok, Kerényi György szerk. Zeneműkiadó, 1957.
- A Magyar Népzene Tára I., (GyerekJátékok) Bartók Béla és Kodály Zoltán szerk. Zeneműkiadó Vállalat, Bp., 1951.
- Iskolai Énekgyűjtemény I., Kodály Zoltán szerk. Országos Könyvtértesítő Vállalat, Bp., 1943.
- A magyar dal könyve, összeállította: Dobszay László, Zeneműkiadó, Bp., 1984.
- A magyar népdalstílusok katalógusa, Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézet, Bp., 1988.
- Szedem szép virágom, összeállította Selmeczi Marcella, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1972.
- Öt évszázad kórusa, Forrai Miklós gyűjteménye, Zeneműkiadó, 1956.

NAT (2012)

Fejlesztési területek:

1. ZENEI REPRODUKCIÓ

1.1. Éneklés

1.2. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó) kreatív zenei tevékenység

1.3. Felismerő kottaolvasás

2. ZENEI BEFOGADÁS

2.1. Befogadói kompetenciák

2.2. Zenehallgatás

Óraterv didaktikával

http://old.tok.elte.hu/enek/letoltesek/Tp_anyagok/Tp_Oraterv_didaktikaval_es_11x11_THE_2017.pdf

Kiss Anna versenytanításának tervezete (66-73. diákon)

http://old.tok.elte.hu/enek/letoltesek/Tp_anyagok/Oratervezes_DKM_09_28.pdf

Zenei irányzatok

http://old.tok.elte.hu/enek/letoltesek/Tp_anyagok/Alapelvek_NAT_Alternativ_2016_DKM.pdf

Orff, Willems

Kokas Klára, Szabó Helga,
Apagyi-Lantos, **Sáry** László

http://old.tok.elte.hu/enek/letoltesek/Tp_anyagok/Tp_tervez%C3%A9s_THE_2017.pdf

Dalcroze, **Orff**, Gordon

Kokas Klára

Kodály koncepció

A zeneszerző figyelme 1925 táján a zenepedagógia felé fordult.

- “A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. **Teljes lelki élet zene nélkül nincs.** Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.” (Mire való a zenei önképzőkör, 1944)

- “A zene múlhatatlan része az egész emberi **műveltség**nek... így hát magától értetődő volt, hogy a zenét be kell kapcsolni az iskolai tárgyak közé.”

(Beszéd a dunapataji művelődési ház avatásán, 1966)

- “Az általános **iskola célja: a teljes embert megalapozni.** Zene nélkül nincs teljes ember... Jó mérnök, vegyész stb. lehet valaki, ha tizenöt éves koráig rá sem gondol. De zeneértő nem lehet, ha hatéves korában (s játékosan még előbb) nem kezdik rendszeresen nyitogatni-gyakorolni a fülét... A zene ügye az általános iskolában nem is a zene ügye elsősorban. **Közönségnevelés=közösségnevelés.**”

(Közönségnevelés, 1958)

- "...a zeneképzést tulajdonképpen már az **óvodában kell elindítani**, hogy a gyermek a zene alapelemeit korán idegezze be, mert a zenei hallásra való nevelés csak ezzel a **korán meginduló alapos munkával válhat eredményessé.**"

(Nyilatkozat a "Fiatalok" című lapban, 1941)

- "**A gyermek ne fogalmakat, definíciókat gyűjtsön, hanem zenekincset.** Annak számbavételére, rendező áttekintésére ráér később."

(Bicinia Hungarica, I. Utószó, 1937)

- “Mit kellene tenni? Az iskolában úgy tanítani az éneket és zenét, hogy ne gyötrellem, hanem gyönyörűség legyen a tanulónak, s egész életére beleoltsa a nemesebb zene szomját... Sokszor **egyetlen élmény egész életére** megnyitja a fiatal lelket a zenének. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskola kötelessége.” (Gyermekkarok, 1929)
- “Zeneértővé... **csak aktív zenei tevékenység** tehet, pusztán zenehallgatás magában nem elég.” (333 olvasógyakorlat – Utószó az új kiadáshoz, 1961)

- “Ha egy szóval akarnók jellemezni e **nevelés lényegét**, az a szó nem lehetne más, mint: **ének**... Mechanizálódó korunk olyan úton halad, melynek végén az ember géppé válik. Ettől csak az ének szelleme véd meg.” (Zenei nevelés Magyarországon, **1966**)
- “Mi tehát a teendő? Mennél nagyobb tömegeket közvetlen érintkezésbe hozni **igazi, értékes zenével**. Mi ennek ma a legjárhatóbb útja? A **karéneklés**.” (Vidéki város zeneélete, **1937**)
- “...csakis **művészi érték** való a gyermeknek!” (Gyermekkarok, **1929**)

- “Minden népnek van egy sereg népdala, amely oktatásra kiváltképpen alkalmas. Ezeket jól kiválogatva, a **népdal** lesz a legmegfelelőbb tananyag, hogy rajta a gyermekeknek az **egyes zenei elemeket bemutassuk és tudatosítsuk** ezeket... Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal. És az **idegen országok népdalainak** megismerése a legjobb út az idegen népek **megismeréséhez**. Mindezen fáradozások végcélja abban áll, hogy a tanulókkal megismertessük és megszerettessük a múlt, a jelen és a jövő klasszikusait.”

(A népdal szerepe a zenei nevelésben, 1966)

- "...erre az alapra épülhet olyan **zenei műveltség**, mely nemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak. Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok..." (Előszó a "Százszorszép – 100 magyar népdal"-hoz, 1957)

- "...az orális, szójhagyománykultúra ideje lejárt... **Zenekultúra ma már írás-olvasás nélkül csakúgy nem lehet, mint irodalmi kultúra.**" (A zenei írás-olvasás módszertana – előszó Szőnyi Erzsébet könyvéhez, 1954)

- "Mindenkinek hozzáférhető a zene megismerésének útja: a zenei írás-olvasás. Ennek birtokában mindenki részese lehet **nagy zenei élményeknek.**" (Mire való a zenei önképzőkör, 1944)

- “...a szolmizálás... gyorsabban visz a folyékony kottaolvasásra. Természetesen csak a **relatív szolmizálás**, mert itt a hang nevének kiejtésével **meghatároztuk szerepét a tonalitásban.**” (Bicinia Hungarica, I. Utószó., 1937)

- “A **ritmust**... sokkal előbb és sokkal behatóbban kellene gyakorolni, mint azt manapság szokás, éspedig szintén **két szólamban**. S ha majd az óvoda is kiveszi részét a ritmusképzésből, nem lesz többé illúzió a kottaolvasás az elemiben.”

- A **kétszólamú éneknek** “**alig felbecsülhető a fejlesztő értéke** minden irányban, nemcsak a polifon hallás, hanem az egyszólamú ének tisztasága szempontjából is.” (Énekeljünk tisztán!, 1941)

- “**Többszólamú éneklés**, s vele párhuzamosan fejlődő halló- és felfogóképesség olyanok számára is megnyitja a **világirodalom remekeit**, akik semmiféle hangszeren nem játszanak. S a művek csak akkor tölthetik be létük célját, ha milliók lelkében keltenek visszhangot.” (Tizenöt kétszólamú énekgyakorlat, 1941)

- “...**rögtönözne minden épkézláb gyermek**, ha hagynák... de nem lehet magára hagyni zenei világképe kialakításában.” (Gyermekkarok, 1929 – Zene az óvodában, 1941)

- “A néptáncoknak helyet kell juttatni az iskolai testnevelésben... A zene és testmozgás ősi kapcsolatai a civilizációban erősen meglazultak. Ha most magasabb síkon megpróbáljuk helyreállítani, ahol lehet: nem visszafelé megyünk az őszállapot felé, hanem előre a civilizációból a kultúra felé.” (Magyar testnevelés, 1943)

- “Akit előbb énekre tanítunk, csak azután hangszerre: hamarabb megfogja a meloszát minden zenének... Az énekkel olvasókészséget szerez a növendék, ezzel könnyebben hozzáfér a nagy szellemek alkotásaihoz, rövidebb idő alatt több művet ismerhet meg, mintha csak fáradságosan silabizál.” (Beszéd a Zeneművészeti Főiskola 1946-47. évi tanévnyitó ünnepségén, 1946)

- "...folytonos gyakorlást kívánó tárgynál évi 20-25 találkozás a tanulókkal értéktelen. Naponta 10 perc többet érne, mint heti egy óra: napi 15 perc pedig a heti 2 óránál is többet.”

(Igaz, hogy nem engedik énekelni a gyerekeket, 1956)

- “... a jó zenész kellékeit négy pontban foglalhatjuk össze:

1. kiművelt hallás,
2. kiművelt értelem,
3. kiművelt szív,
4. kiművelt kéz.

Mind a négynek párhuzamosan kell fejlődnie, állandó egyensúlyban. Mihelyt egyik elmarad vagy előreszalad, baj van. ... Az első két pontra a szolfézs és a vele kapcsolt, összefonódott összhangzattan és formatan tanít.

Szükséges kiegészítés: mennél sokoldalúbb gyakorlati zenei tevékenység: kamarazene, karéneklés nélkül senkiből sem lesz jó zenész.” (Ki a jó zenész?, 1953)

ORFF módszer

Lerner Flóra 2019 (részlet)

Orff hangszerek:

Orff zenei nevelési folyamatának három kulcsszava van:

- mitmachen,
- nachmachen,
- selbstmachen.

Kodály	Orff
A gyermek zenei anyanyelve a magyar népzene legyen, ha ezt elsajátította, akkor forduljon idegen zenei anyaghoz.	Carl Orff ezt nem tartotta ilyen fontosnak.
Mindenki számára legkönnyebben hozzáférhető hangszerrel, az emberi hanggal, énekléssel jussunk el a zenei nagyságokhoz, így nem egyes kiváltságosokat, hanem tömegeket lehet a zenéhez vezetni. Előbb énekelni tanuljon meg a gyermek, azután vegyen hangszert a kezébe	Hagyjuk, hogy közel kerüljenek a hangszerekhez, hogy tudjanak a testükkel, mint hangszerrel bánni, képesek legyenek az egész testükkel érezni a zenét, merjenek minél több mindent kipróbálni, hogy aztán majd eljuthassunk távolabbi céljainkhoz a gyerekek zeneoktatásában.
Csak a legértékesebb anyagot szabad tanítani, remekműveken keresztül vezessünk remekművekhez.	Fontosabb, hogy improvizáljanak, mint hogy kész mintát adjunk a kezükbe.
A döntő zenei élményeket a gyermek kisgyermekkorban szerzi meg, 15 éves koron felül már kevésbé fogékony, ezért a rossz zene elleni védőoltást a zsenge gyermekkorban kell megadni.	A zeneoktatást a legfiatalabb korba kell elkezdni, megalapozni, mikor már a gyerekek kezd kialakulni a saját véleménye a környezetéről, a művészetről, a zenéről.
A relatív szolmizáció alkalmazása lehetővé teszi a gyors kottaolvasás kialakítását.	Ehhez nem kellene mindjárt hangjegyek, hangközök, hanem zenei tapasztalás kell. A gyerekek énekeljenek, játszanak hangszereken, figyeljenek a hangzásokra.

Rondó ritmusforma:

Rhythmische Rondospiele

The musical score is titled "Rhythmische Rondospiele" and is arranged for six voices (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and piano accompaniment. The score is organized into six systems, each corresponding to a voice part. Each system contains two staves: the upper staff for the vocal line and the lower staff for the piano accompaniment. The piano accompaniment consists of a steady eighth-note pattern in the right hand and a bass line in the left hand. The vocal lines are characterized by rhythmic patterns, including eighth-note runs and rests, with some parts marked with accents. The score concludes with a double bar line and the marking "a.c." (ad libitum).

Dalcroze módszer

Tóth Zsófia 2019 (részlet)

„A módszernek, melyet megalkottam, és mely a nevemet viseli, az a célja, hogy a zene segítségével összhangba hozza az egyén értelmi és testi képességeit.” (Dalcroze)

- Dalcroze módszerének sajátossága, hogy a zenei érzéket és tájékozottságot testmozgáson keresztül fejleszti ki
- A ritmikus mozgás gyakorlásának meg kell előznie a hangszertanulást szerinte
- A ritmikus mozgás azonban semmiféle tanítást nem akar helyettesíteni, csak kiegészíteni
- Nem lehet elválasztani a szolfézs alapos megtanításától
- Dalcroze amellet, hogy kidolgozta ezt a módszert, mint zeneszerző, 600 dalt is komponált

- A gyerekeknek tulajdonképpen a hangok ritmusait kell kilépniük, illetve mozdulataikkal kifejezni a zenei karaktereket
- A módszer nagy koncentrációt igényel
- A hallott zenei anyagot kell mozgásban megjeleníteni, ami különböző érzékelési és gondolkodási folyamatokat indít el
- Lépések: a zene megfigyelése, megértése, érzékenyítés majd végül a zene kifejezése mozgással.
- A következő zenei jelenségek mozgással kifejezhetők lesznek/lehetnek a gyerekek számára:
ritmus, ütem, dinamika, tempó, zenei karakter, kánon...
- Az emberi test a zenei kifejezés eszközévé válik, hallott zene látvánnyá alakítása történik
- A Dalcroze féle vezénylet a karok különböző mozgásával történik és közben a zenére kell sétálni a gyerekeknek
<https://www.youtube.com/watch?v=n5DdjXZkPfg>

- Először csak a járást gyakorolják a gyerekek, könnyedén, (lábujjhegyen), Dalcroze szerette, ha mezítláb végzik ezeket a gyakorlatokat, cipő nélkül
 - 4 éves korban ideális elkezdni a Dalcroze ritmika gyakorlását
 - Ha nem szól a zene nem szabad mozogni
 - A járásnak szinkronban kell lenni a zenével tempóban és esetleg stílusban is
- pl.: legato nyugodt lépés, staccato gyors pattogós lépés
forte – óriás nagy lépés, piano – törpe kis lépések

- Egy újabb fokozat, ha ritmusképleteket kell előadni a gyerekeknek csoportban
Ha a saját ritmusukat hallják a tanár rögtönzött zongora játékában csak akkor kell mozogniuk a ritmusnak megfelelően, így végül előadják a zenét
- **FONTOS:** a tanár tudjon rögtönözni a zongorán

- Dalcroze szerint fontos az ösztönös megérzés, és csak aztán kell az elemzés
- Dalcroze úgy tartotta, hogy a zenei reagálás fizikai fejlesztése a legközelebbi módszer a zene megértéséhez
- Technikájának neve: EURITMIA, amit a Waldorf iskolákban alkalmaznak is hazánkban
- Dalcroze módszerének természetesen része a zenei olvasás-írás (1, 2, 3 majd 5 vonalas hangjegyírás; ritmus először morzejelekkel).
Azonban a hangsúly a zenész önkifejező képességének a fejlesztésén van!

I. Dalcroze összehasonlítása Kodálllyal:

Közös:

- Mindketten erősen hangsúlyozzák a kisgyermekkor szerepét, a korai zenetanulás fontosságát, valamint az aktív részvételt a zenei folyamatban.
- A szabad ritmus, szabad dallam, improvizáció fontosságát is mindketten elismerik, Kodálnál az improvizáció az aktív stílusismeret eszközeként jelenik meg.
- Kodály pedagógiája egyértelműen vokális alapozottságú, zenéből kiindulva haladnak a zenei ismereteken át a zenei élmény magasabb szintjéig.
- Dalcroze a test rezdüléseiből, mozgásokból indul ki, ez elemi szinten az improvizációs készség fejlesztéséhez vezet, később persze az éneklés is fontos része a tanításnak.

Különbség:

- Különbözőség a gyakorlati célban van, Kodály nemzetet nevelő, tömegekre ható koncepciót alkotott, Kodály az egyszólamú vokális megközelítés, majd az egyszerű énekes kétszólamúság mellett áll ki, hangszerként a furulyát helyezi előtérbe.
- Kodály a zongora használatát egyáltalán nem javasolja.
- Dalcroze módszerében ez a hangszer (a zongora) éppúgy nélkülözhetetlen, mint a zongorán kiválóan improvizáló pedagógus.
- A mozgás mindannyiuknál nagyon fontos, bár Kodálynál ez alapvetően a dalos körjáték és a gyermektánc tanításának, művelésének fontosságát jelenti.

- Kodály a népzene jelentőségét hangsúlyozza, – Kodály a pentatóniából kiindulva, legelőször a kis hangközű (szó–mi) dalokat tanítva teszi mindezt. Kodálynál a zenei olvasás írás eszköze elsősorban és alapfokon a relatív szolmizáció.
- Dalcroze abszolút szolmizációt tanít.
- Kodály határozottan művészi értékű anyagot közvetít tanítványainak.
- Dalcroze énekes anyaga a század eleji francia iskola hangzásvilágát tükrözi.

Forrás:

- <https://www.parlando.hu/2015/2015-3/Alternativ-zenepedagogia.htm>
- Szőnyi Erzsébet: Zenei nevelési irányzatok a XX. században
- Kis Jenőné (Kenesei Éva): Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában

Kokas Klára: zenemozgás

[Kokas Klára Agape Zene-Életöröm Alapítvány](#)

http://videotorium.hu/hu/recordings/details/2865,Gyermekek_kifejezesi_formai_zenehez

21.17-től Bartók: 2. tánc bolgár ritmusban (1983-as felvétel)

Deszpot Gabriella cikkéből

<http://www.parlando.hu/2009-6-02-03-Kokas-Klara-1.htm>

Művészetpedagógiai rendszerének eszközei a következők:

- **gondosan válogatott, értékes zenei anyag;**
- **élményteremtés;**
- **a szabadság biztosítása (térhasználat, térközsabályozás, tevékenység (technika) választás, társválasztás vagy kapcsolódás);**
- **tisztázott szabálykeretek;**
- **az egyén, a személyiség tisztelete;**
- **bizalmi légkör kialakítása** (egymás iránt és a résztvevő felnőttekkel);
- **a vegyes életkor felhasználása;**
- **a sajátos különbözőség (másság) elfogadása, értéként kezelése;**
- **visszatérő foglalkozási rend, rítusok.**

Sáry László: Kreatív zenei gyakorlatok

1999 Pécs Jelenkor Kiadó

- új zenei gondolkodásmód zeneszerzői törekvések és módszerek megismeréséhez
- memória, rögtönzési készség fejlesztése, figyelem összpontosítása, társas zenélés
- a gyakorlatok könnyen felfoghatóak, nyitottak
- zenében járatlan emberek és zenei képzettséggel rendelkezőknek (hangszeres, énekes) is feladatot jelentenek

Szöveges leírású játékok

- ritmussal
- hangokkal
- szövegekkel ÉS
- CSENDDEL

